

1 Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** Cartouche EXPRESS
- **Artikkelnummer:** 444
- **EF-nummer:** Ref. 444 - NO - FDS n°008c
- **Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
- **Bruk av stoffet/ tilberedning**
Refill for apparater har et damptrykk på LPG. Drivstoff for bruk innenlands, industri og landbruk.
- **Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
GUILBERT EXPRESS
33, Avenue du Maréchal de Lattre de Tassigny
94127 FONTENAY SOUS BOIS Cedex
www.express-fds.fr
- **Avdeling for nærmere informasjon:** info@express.fr
- **Nødnummer:**
+33/825 800 251
Giftcentralen +47 22 59 13 00

2 Viktigste faremomenter

- **Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

GHS02 Flamme

Flam. Gas 1 H220 Ekstremt brennbar gass.

GHS04 Gassflaske

Press. Gas H280 Inneholder gass under trykk. Kan eksplodere ved oppvarming.

- **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC**

F+; Ekstremt brannfarlig

R12: Ekstremt brannfarlig.

- **Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø:**

Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

- **Klassifiseringssystem:**

Klassifiseringen tilsvarer aktuelle EF-lister, men er supplementert med informasjon fra faglitteratur og bedriftsinformasjoner.

- **Etikettelementer**

- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

- **Farepiktogrammer**

GHS02 GHS04

- **Signalord Fare**

- **Advarselsetninger**

H220 Ekstremt brennbar gass.

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 06.03.2012

revidert den: 06.03.2012

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(fortsatt fra side 1)

H280 Inneholder gass under trykk. Kan eksplodere ved oppvarming.

Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom.

Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt.

- **Sikkerhetssetninger**

P101 Dersom lege må konsulteres, vis beholder og etikett.

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.

P103 Les etiketten før bruk.

P210 Holdes adskilt fra varme/gnister/åpen ild/varme overflater. Ikke røyk.

P377 Brann ved gasslekkasje: Ikke slukk før lekkasjen kan stanses på en sikker måte.

P381 Fjern samtlige tennkilder dersom dette er mulig på en sikker måte.

P410+P403 Beskyttes mot sollys. Oppbevares på et godt ventilert sted.

P403 Oppbevares på et godt ventilert sted.

- **Andre farer**

- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**

- **PBT:** Ikke brukbar.

- **vPvB:** Ikke brukbar.

3 Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **Kjemisk karakterisering: Blandinger**

- **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

- **Farlige innholdsstoffer:**

CAS: 68512-91-4 EINECS: 270-990-9	hydrokarboner, C3-C4-rike, petroleumsdestillat (som inneholder < 0.1% butadien (203-450-8)) F+ R12 Flam. Gas 1, H220; Press. Gas, H280	50-100%
CAS: 115-07-1 EINECS: 204-062-1	propen F+ R12 Flam. Gas 1, H220; Press. Gas, H280	10-25%

- **Ytterligere informasjoner:** Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

4 Førstehjelpstiltak

- **Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

- **Etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

- **Etter hudkontakt:** Vanligvis irriterer produktet ikke huden.

- **Etter øyekontakt:** Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann.

- **Etter svelging:** Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.

- **Henvisninger for legen:**

- **De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

- **Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

5 Tiltak ved brannslukning

- **Slokkemiddel**

- **Egnede slukningsmidler:**

CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.

- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle

- **Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 06.03.2012

revidert den: 06.03.2012

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(fortsatt fra side 2)

- **Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.

6 Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- **Miljøverntiltak:** La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:** Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- **Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

7 Håndtering og oppbevaring

- **Håndtering:**
- **Forholdsregler for sikker håndtering**
Beskytt mot varme og direkte solpåvirkning.
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Beholderne må åpnes og håndteres forsiktig.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**
Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
- **Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Lagres på et kjølig sted.
- **Informasjoner om felles lagring:** Ikke nødvendig.
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Hold beholderne tett tillukket.
Ikke steng beholderne gasstett.
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.
- **Anbefalt lagertemperatur:** Romtemperatur;
- **Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

8 Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- **Kontrollparametere**
- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
Produktet inneholder ingen relevante mengder av stoffer med arbeidsplassrelevante grenseverdier som må overvåkes.
- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **Begrensning og kontroll av eksponering**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:** Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
- **Åndedrettsvern:**
Ved korttidig eller liten belastning åndedrettsfilterapparat; ved intensiv eller lengre utsetting: bruk omluft-uavhengig åndedrettsbeskyttelsesapparat.
- **Håndvern:**
Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.
På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet / tilberedningsprosessen/kjemikalieblanding.

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 06.03.2012

revidert den: 06.03.2012

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(fortsatt fra side 3)

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

- **hanskemateriale**

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenne tegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhånds beregnes, og denne må testes før bruk.

- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

- **Øyevern:**

Tettsittende vernebrille

- **Kroppsværn: Arbeidsbeskyttelsesdrakt**

9 Fysiske og kjemiske egenskaper

- **Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

- **alminnelige opplysninger**

- **Utseende:**

Form: Komprimert, flytende gass

Farge: Fargeløs

- **Lukt:** Karakteristisk

- **Lukterskel:** Ikke bestemt.

- **pH-verdi:** Ikke bestemt.

- **Tilstandsending**

Smeltepunkt/smelteområde: Ikke bestemt.

Kokepunkt/kokeområde: Ikke bestemt.

- **Flammepunkt:** -70°C

- **Antennelighet (fast, gassformet):** Ikke bestemt.

- **Antennelsestemperatur:** 455°C

- **Spaltningstemperatur:** Ikke bestemt.

- **Selvantennelighet:** Produktet er ikke selvantennelig.

- **Eksplisjonsfare:** Produktet er ikke eksplisjonsfarlig. Dannelse av eksplisjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.

- **Eksplisjonsgrenser:**

Nedre: 0,6 Vol %

Øvre: 12 Vol %

- **Damptrykk ved 20°C:** 10,5 hPa

- **Tetthet ved 20°C:** 0,56 g/cm³

- **relativt tetthet** Ikke bestemt.

- **damptetthet** Ikke bestemt.

- **fordampningshastighet** Ikke brukbar.

- **Løslighet i / blandbarhet med vann:**

Delvis blandbar.

- **Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):** Ikke bestemt.

- **Viskositet:**

Dynamisk: Ikke bestemt.

Kinematisk: Ikke bestemt.

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 06.03.2012

revidert den: 06.03.2012

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(fortsatt fra side 4)

- **Løsningsmiddelandel:**
- **Organiske løsningsmidler:** 0,0 %
- **Annen informasjon** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

10 Stabilitet og reaktivitet

- **Reaktivitet**
- **Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- **Mulighet for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **Forhold som bør unngås** Unngå temperaturer over 50°C
- **Inkompatible materialer:**
  - Sterke syrer
  - Oksydasjonsmidler
  - Alkalimetaller
- **Farlige nedbrytningsprodukter:** Kullmonoksyd og kulldioksyd

11 Opplysninger om helsefare

- **Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**
- **Primær irritasjonsvirkning:**
  - **på huden:** Ingen irriterende virkning.
  - **på øyet:** Ingen irriterende virkning.
- **Sensibilisering:** Ingen sensibiliserende virkning kjent

12 Miljøopplysninger

- **Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Virkning i miljøkompartimenter:**
- **Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjoner:**
- **Generelle informasjoner:**
  - Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker, heller ikke i små mengder.
  - Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
  - Fare for drikkevann allerede ved utstrømning av meget små mengder i marken.
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

13 Fjerning av kjemikalieavfall

- **Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

(fortsatt på side 6)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 06.03.2012

revidert den: 06.03.2012

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(fortsatt fra side 5)

- Ikke rengjort emballasje:
- Anbefaling: Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

14 Opplysninger om transport

· UN-nummer:	2037
· ADR, IMDG, IATA	
· Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse	2037 BEHOLDERE, SMÅ, INNEHOLDER GASS
· ADR	(ENGANGSBEHOLDERE MED GASS)
· IMDG, IATA	RECEPTACLES, SMALL, CONTAINING GAS (GAS CARTRIDGES)
· transport fareklasser	
· ADR	
	
· klasse	2 5F Gasser
· Fareseddel	2.1
· IMDG, IATA	
	
· Class	2.1
· Label	2.1
· Emballasjegruppe:	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· Miljøfarer:	
· Marine pollutant:	Nei
· Særskilte forholdsregler for bruker	Advarsel: Gasser
· Kemler-tall:	-
· EMS-nummer:	F-D,S-U
· Transport i bulk iht. annekst II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjon:	
· ADR	
· Tunnel restriksjonskode	D
· UN "Model Regulation":	UN2037, BEHOLDERE, SMÅ, INNEHOLDER GASS (ENGANGSBEHOLDERE MED GASS), 2.1

15 Opplysninger om lover og forskrifter

- Kjemisk sikkerhetsvurdering: En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

NO

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad
iflg. 1907/2006/CE, Article 31

Trykkdato: 06.03.2012

revidert den: 06.03.2012

Handelsnavn: Cartouche EXPRESS

(fortsatt fra side 6)

16 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

· Relevante satser

H220 Ekstremt brennbar gass.

H280 Inneholder gass under trykk. Kan eksplodere ved oppvarming.

R12 Ekstremt brannfarlig

· Forkortelser og akronymer:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

ICAO: International Civil Aviation Organization

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

NO